

Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΟΣΜΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ.*

Αξιότιμοι κύριοι.

Ὁ χρόνος προσεγγίζει· ὅσον ὅπως συμπληροῦνται τετρακόσια ἔτη ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου ὑπὸ τοῦ Κολόμβου. Γενικὸς ἐνθουσιασμός καταλαμβάνει πάντας ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ταύτῃ. Ἐορταί προετοιμάζονται μεγαλοπρεπέσταται ἐν τε τῷ παλαιῷ καὶ τῷ νέῳ κόσμῳ, πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἀξιωματικότητος ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος, ἀφ' ἑξ ἑαυτοῦ κατὰ μέρος τὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις τῆς ἐποχῆς του, καὶ διακινδυνεύσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ πρὸς ὑποστήριξιν ἰδέας, ἡ ἐπιτυχία τῆς ὁποίας κατέστησε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεξίτηλον εἰς τὰς δέλτους τῆς θεᾶς Ἀθανασίας, ἐναντίον τῶν παραγνωρισάντων τὴν ἀξίαν, τὰς γνώσεις, τὸ θάρρος, καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνδρός, οὗ τὸ ὄνομα ἔπρεπεν ἤδη νὰ ὑποδεικνύῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθεῖσαν ἡμετέραν καὶ οὐχὶ ἐτέρου τινός, ἀξιωματικότητος, λέγω, ἐκείνης ἡμέρας, τῆς 12 ὁκτωβρίου 1492, καθ' ἣν ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος ἔθεσε τὸν πόδα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ λησμονηθέντος πρὸ αἰώνων κόσμου.

ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τούτου καταληφθεὶς καὶ γὰρ, ἔλαβον τὴν γραφίδα καὶ ἐπεχείρησα, ὅπως, μεταχειρισθεὶς τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας μου, προσενέγκω τοῦτο, πρῶτον μὲν, ὡς φόρον τοῦ μεγίστου μοι θαυμασμοῦ, τῇ μνήμῃ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός, τοῦ Χρ. Κολόμβου, τοῦ ἀποδώσαντος τῇ ἀνθρωπότητι τὸ ἔτερον ἡμισυ τῆς ὑδρογείου, γενομένου δ' αἰτίου ἀνακαλύψεως τέχνης, τῆς Μεξικανικῆς, τέως ἀγνώστου, διανοητικῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ τῶν μεταγενεστέρων, πρὸς μελέτην τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προϊστορικῶν μυθικῶν χρόνων.

Δεύτερον δὲ εὐρὺν κατάλληλον περίστασιν ὅπως ὑποβάλω ταῖς ὑμετέραις γνώσεσι τὰς σχηματισθείσας ἐν ἐμοὶ ἰδέας ἐπὶ τῶν διαφόρων σχετικῶν τοῦ ἔργου τούτου ζητημάτων· καὶ

Τρίτον, ἐξ ἐθνικῆς κινούμενος φιλοτιμίας, ὅπως ὑποδείξω ὑμῖν, ὅτι τὰς ἰδέας ταύτας ἐσχημάτισα βασισθεὶς μόνον ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, ἐν σχέσει πρὸς τὰς νεωτέρας ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις.

Ἡ προσφορὰ μου αὕτη συνίσταται ἐξ ἔργου βασιζομένου ἐπὶ τῆς ἐξῆς ἀρχῆς:

Α'. Ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἐγνώριζον τὸν ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἀνακαλυφθέντα νέον.

Β'. Ὅτι ὑπῆρχε συγκοινωνία μεταξὺ τῶν λαῶν τῶν δύο κόσμων· καὶ

*) Ἡ μελέτη αὕτη ἐγένετο διὰ τὸ ἐν Ἰσπανίᾳ συνελθόν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συνέδριον τῶν Ἀμερικανολόγων, ἐστῆλθε δὲ μεθ' ἀπάντων τῶν σχεδίων φωτογραφημένων. Προτάσσεται δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τῇ ἐπιτροπῇ τῆς ἐκθέσεως.

Γ'. Ὅτι ἡ συγκοινωνία αὕτη ἐγένετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἀναφερομένης Ἀτλαντίδος.

Ἀρχαὶ πορισθεῖσαι ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος τῶν δύο κόσμων καὶ ἐκ τῆς ἐπισταμένης ἀναγνώσεως τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων.

Τὸ ὅλον ἔργον μου διαιρεῖται εἰς δύο κύρια μέρη· τὸ παρὸν, τὸ φιλολογικόν, ὑποδιαιρούμενον εἰς τρία κεφάλαια πραγματευόμενα τὴν θεωρίαν τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, τὴν παρὰ τῶν ἀρχαίων λαῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου γνώσιν τοῦ νέου κόσμου, καὶ τὴν περὶ ὑπάρξεως τῆς νήσου Ἀτλαντίδος, ὡς μέσου συγκοινωνίας τῶν δύο κόσμων ὑπόθεσιν· καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν μέρος, ἀπαρτιζόμενον ἐξ ἐνός μεγάλου πίνακος ἐπεξηγουμένου ἅπαντα τὰ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ζητήματα γραφικῶς.

Ὁ πίναξ οὗτος ὑποδιαιρεῖται εἰς ἑξ μεγάλας εἰκόνας, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη παριστᾷ τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα ἐν ταῖς δυσὶ μέgalais ἐποχαῖς τῆς γῆς πρὸ καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν· ἡ δευτέρα πραγματεύεται τὴν θεωρίαν τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ· ἡ τρίτη δεικνύει τὸν χάρτην τῆς γῆς πρὸ τῆς ἐποχῆς τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ· ἡ τετάρτη καὶ πέμπτη αὐτὴν ταύτην τὴν Ἀτλαντίδα μετὰ τῆς ὁμωνύμου πρωτεύουσας αὐτῆς, κατὰ τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ Πλάτωνος, ἐν τε τῷ Τιμαίῳ καὶ Κριτίᾳ, καὶ ἡ ἕκτη τὴν συγκριτικὴν ἀρχαιολογίαν διαφόρων μνημείων καὶ ἀντικειμένων τῶν δύο κόσμων.¹

Ἡ σπουδαιότης τῶν ζητημάτων τούτων μὲ ἔκαμιν ἐπὶ πολὺ νὰ διστάσω, ὅπως ἐπιληφθῶ τοῦ παρόντος ἔργου, ὅπερ διὰ τοὺς μικροὺς μου ὤμους ἐστὶ μείζον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντος ὑποβασταζομένου Οὐρανοῦ, ὡς μὴ ὄντος οὔτε ἀστρονόμου, οὔτε γεωλόγου, οὔδαμῶς δὲ φιλόλογου, ἀλλὰ μόνον ἀρχιτέκτονος, κατέχοντος ὡς ἐκ τοῦ κλάδου μου τὰς γενικὰς ἐγκυκλοπαιδικὰς γνώσεις τὰς τούτῳ ἀναγκαίους.

Πρὸ πολλοῦ ὅμως καταγινόμενος, ὡς ἐκ τῆς τέχνης μου, εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας αὐτῆς, ὡς Ἑλλήν δι' ἀναγινώσκων τέρψεως χάριν τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας συγγραφείς, ἐξήγαγον, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο τούτων μελετῶν μου, συμπεράσματα ἱκανά, ὥστε διὰ τούτων νὰ κατέλθω τολμηρῶς εἰς τὸν ἀγῶνα, βασιζόμενος καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιεικειᾶς ὑμῶν, οἵτινες θὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπάσας ταύτας τὰς πηγὰς, ἐφ' ὧν ἐβασίσθην καθὼς καὶ τὰ συνημμένα σχέδια, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρωτότυπα, ἤρανίσθην καὶ κατέστρωσα ἐντὸς ὀκταμήνου.

Ὅθεν, θέτων ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὸ παρὸν ἔργον μου προάγομαι ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι, μεταξὺ τῶν ἰδεῶν, ἃς μέλλω νὰ ἐκτυλίξω ἤδη, πιθανόν τινὲς τούτων, ἂν οὐχὶ ἅπασαι, νὰ εὕρωσιν ἐν ὑμῖν ὑπερασπιστάς, καὶ διὰ

1) Τὰς εἰκόνας ταύτας φωτογραφήσας ἀπέστειλα μετὰ τοῦ χειμένου εἰς διαφόρους Ἀκαδημίας.

τῆς ἡμετέρας σοφίας ὑπολογισθῶσι καὶ ἀναπτυχθῶ-
σιν ἀκριβέστερον καὶ ἐπιστημονικώτερον πρὸς ἐξακρι-
βωσιν τῆς ἀληθείας.

Ἐγγραφον ἐν Πέραν Κωνσταντινουπόλεως,

τῇ 4/16 Φεβρουαρίου 1892.

Ἐρρωσθε

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ,
ἀρχιτέκτων.

Μελετῶν τις τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας συγγραφεῖς, ποιητάς τε καὶ πεζοὺς, τοὺς πραγματευομένους περὶ τῶν μυθικῶν προϊστορικῶν χρόνων, παρατηρεῖ, ὅτι ἅπαντες σχεδὸν οὗτοι συγκεκμημένως πως συμφω-
νοῦσι κατὰ τοῦτο ὅτι, πρὸ τοῦ ὕψ' ὧν τῶν ἀρ-
χαίων ἔθνων ἀναφερομένου μεγάλου κατακλυσμοῦ, ὑπῆρξε πολιτισμὸς σχετικῶς τῆς ἐποχῆς μέγας, γεν-
νηθεὶς καὶ ἀναπτυχθεὶς ἐν μὲν τῷ ἀνατολικῷ κόσμῳ
ιδίως εἰς τοὺς πρώτους κατοίκους τῆς Ἑλλάδος (Ἑλ-
ληνας, Πελασγοὺς), ἐν δὲ τῷ δυτικῷ ἐν μέρει εἰς τοὺς
Ἀτλαντίους, ἐπεκταθεὶς ἐφ' ὧν τῶν μερῶν τῆς
οἰκουμένης καὶ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ πνεύματος τῶν
πρώτων πολιτισμῶν, λέγω, ἐξ οὗ ὠρμήθησαν οἱ Διό-
νυσοι, Ἡρακλεῖς, Περσεὶς καὶ πλείστοι ἕτεροι ἥρωες,
διατρέχοντες τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης πρὸς διάδο-
σιν αὐτοῦ, πολιτισμὸς τέλος, ἐφ' οὗ ἐρειδόμενοι οἱ
Ἀθηναῖοι, νικήσαντες, τρόπαια ἔστησαν κατὰ τοῦ
ἐκ τῆς Δύσεως ἐπελθόντος ἐπ' αὐτοὺς βαρβαρισμοῦ
τῶν Ἀτλαντίων. — Τῷ συνδυασμῷ δ' ἀμφοτέρων τού-
των τῶν πολιτισμῶν ἐγεννήθησαν ἅπαντες οἱ λοι-
ποί, ἥτοι, οἱ τῆς Ἀνατολῆς καὶ οἱ τῆς Δύσεως, ἐκ
τῶν πρώτων τῶν ὁποίων, ἀνεγεννήθη, μετὰ τὸν κα-
τακλυσμὸν μεγαλοπρεπέστερος ὁ Ἑλληνικὸς ὁ δούς
τὸ σπέρμα εἰς τὸν νῦν Εὐρωπαϊκόν.

Ἡ ἐξέλιξις ὅμως αὕτη τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολι-
τισμοῦ, δὲν ἀναφέρεται σαφῶς ἐν τοῖς ἀρχαίοις συγ-
γραφεῦσιν, ἐνεκα βεβαίως τῶν γενομένων γεωλογι-
κῶν ἀνατροπῶν, τῶν προξενησασθῶν τὴν παρατηρου-
μένην λήθην καὶ σύγχυσιν ἐν τοῖς συγγραμμάσιν
αὐτῶν, ἐξιστορούντων ἐν εἰδει μύθων ἱστορικὰ γεγο-
νότα, ἐξαχθέντα ἐκ τῶν συγκεχυμένων παραδό-
σεων τῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ὑπολειφθέντων ὀρει-
νῶν ἀμαθῶν καὶ πεφοβισμένων ἀνθρώπων, ἥδη δὲ
ἀποδεικνύμενα ὡς ἱστορικὰ διὰ τῆς μελέτης τῶν
σημερινῶν ἀνακαλύψεων, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς
ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀναφερομένους μύ-
θους καὶ ἀλληγορίας.

Τὴν ἀποδείξιν τῆς ἐξελιξέως ταύτης θέτω κατὰ
μέρος πρὸς τὸ παρόν, ἐπιφυλάσσουσαι, ὅπως ἐν καιρῷ
παρουσιάσω, ὡς μὴ ἔχουσιν ἥδη ἄμεσον σχέσιν
μετὰ τοῦ κυρίου θέματος, ὅπερ ἐν τῇ παρούσῃ με-
λέτρῃ πραγματευθῆσομαι, ἐτι δ' ἀπαιτοῦσαν καὶ χρό-
νον μακρὸν καὶ τόμους ὁλοκλήρους πρὸς ἀνάπτυξιν
αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Θεωρία τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι παρατηρήσαντες τὴν ἀνα-
λογίαν τὴν ὑπάρχουσαν μετὰ τῶν ἀποστάσεων τῶν
πλανητῶν τοῦ ἡμετέρου ἡλιακοῦ συστήματος, εὐ-
πρόντες δὲ ταύτην δυσανάλογον μετὰ τῶν πλανη-

τῶν Ἄρεος καὶ Διός, ἐδχημάτισαν, μετὰ τὴν ἀνακά-
λυσιν τῶν ἀστεροειδῶν, τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι οἱ πλαν-
ητῖσκοι οὗτοι ἄλλοτε ἐδχημάτιζον ἓνα καὶ μόνον
πλανήτην, ὅστις διὰ τῆς θραύσεως αὐτοῦ παρήγαγε
τοὺς Ἀστεροειδεῖς.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης βασιθεῖς κάλῳ, ἐδχη-
μάτισα ἑτέραν ὑπόθεσιν, φέρουσαν ἡμᾶς ἐπὶ λογικῶν
συμπερασμάτων πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἀλύτων μέχρι σή-
μερον ζητημάτων τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυ-
σμοῦ, συμπερασμάτων βασιζομένων ἐπὶ τε φυσικῶν
καὶ μηχανικῶν νόμων, καὶ ἐπὶ πλείστων χωρίων, ἀλ-
ληγοριῶν καὶ παραδόσεων τῶν ἀρχαίων λαῶν.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

Ἐὰν μετὰ τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Διός ὑπῆρχεν ὁ
πλανήτης οὗτος, ἡ γενικὴ ἰσορροπία τοῦ ἡμετέρου
πλανητικοῦ συστήματος, μετὰ τὴν θραῦσιν αὐτοῦ,
θὰ ἐχαλαροῦτο καὶ θὰ μετεβάλλετο.

Ἐπομένως ἡ ἑλξις, ἣν θὰ ἐξήσκη ἐπὶ τῶν ἐτέρων
πλανητῶν οὗτος, θὰ ἐχάνετο καὶ θὰ ἐπῆρχετο γενικὴ
ἀταξία τῆς παγκοσμίου κινήσεως, μέχρις οὗ καὶ πάλιν
θ' ἀποκαθίστατο ἡ γενικὴ ἰσορροπία.

Ἐπὶ τῆς μηχανικῆς ταύτης θεωρίας βασιζόμενος,
ὑποθέτω ὅτι, πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ πλανήτου
τούτου, οἱ ἕτεροι, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἡμέτερον ἡ-
λιακὸν σύστημα, διέτρεχον τροχίαν μείζονα τῆς νῦν,
ἐνεκα βεβαίως τῆς ἑλξεως, ἣν ἐφ' ὧν τούτων ἐξή-
σκε ὁ ἄγνωστος πλανήτης.

Μετὰ τὴν διάσπασιν ὅμως τούτου, ἀπωλέσθη με-
γίστη ἐλκτική δύναμις πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν ἰσορρο-
πίαν καὶ ἐπομένως οἱ ἀπολειψθέντες πλανῆται, ἀπο-
λέσαντες ποσοστὸν τι μέρος τῆς ἀντιρρόπου ἐλκτι-
κῆς δυνάμεως τοῦ ἡλίου, εἰλκύνοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ
τοσοῦτον χρόνον καὶ διάστημα, μέχρις οὗ ἐξισώθη-
σαν καὶ πάλιν αἱ δύο ἀντιρροπὶαι ἑλξεις, τοῦ ἡλίου
καὶ τῶν πλανητῶν.

Τότε δὲ ἡ γῆ ἀπολέσασα τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἐλκο-
μένη ἡ μᾶλλον πίπτουσα ἐπὶ τοῦ ἡλίου, διέγραψε
τροχίαν παραβολικὴν, σχηματισθεῖσαν ἐκ τῶν δύο
ταυτοχρόνων κινήσεων, προσερχομένων, τῆς μίας μὲν
ἐκ τῆς ἑλξεως αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, τῆς δ' ἑτέρας ἐκ τῆς
περὶ τοῦτον περιφορᾶς αὐτῆς, καὶ φθάσασα εἰς τὸ
σημεῖον ἐνθα ἀποκατέστη καὶ πάλιν ἡ γενικὴ ἰσορρο-
πία, ἥρξατο διατρέχουσα τὴν περὶ τὸ ἀχανές διά-
στημα τοῦ οὐρανοῦ ἐλλειψοειδῆ αὐτῆς τροχίαν περὶ
τὸν ἥλιον οὖσαν κατὰ πολὺ μικροτέραν τῆς προη-
γουμένης.

Ἀλλὰ τότε, τί συνέβη κατὰ τὴν στιγμήν τῆς κα-
ταστροφῆς τοῦ ἀγνώστου πλανήτου;

Ἡ στιγμή αὕτη ὑπῆρξεν ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ Φαέ-
θων, λαβὼν τὸ ἄρμα τοῦ πατρὸς του Ἠλίου, διέτρεχε
τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις τοῦ Οὐρανοῦ.

Κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἄρχεται ἐκτυλισσομέ-
νη ἡ κατὰ τῶν Ὀλυμπίων Τιτανομαχία καὶ Τυφω-
νομαχία.

Κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην, λέγω, ἄρχεται ἐκτυλι-
σόμενον τὸ πρῶτον μέρος τῆς Τριλογίας τοῦ Προμη-
θεῶς διὰ τῆς καταδυθείσεως τῆς Ἀτλαντίδος.

Τέλος κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην τὸ κράτος τοῦ
Κρόνου κατεστράφη καὶ ἀνεδείχθη ἡ ἰσχὺς τοῦ Διός.

Τὰ ἐπακόλουθα τῆς πτώσεως τῆς γῆς εἶναι εὐκο-

λον νὰ ὑποθέσῃ τις, ἀνατρέχων εἰς τοὺς φυσικοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὸ σύμπαν.

Ἡ γῆ πλησιάζουσα τὸν ἥλιον ἐφλέχθη καὶ κατέσφη διάπυρος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε

..... « φλόξ δ' ἥρα δῖαν ἔκταν
ἄσπετος »

Καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν χάος »

ἔξε δὲ χθὼν πᾶσα καὶ οὐρανὸς ἥδε θάλασσα ... »

(Ἡσιόδ. Θεογ. 697. 847.)

Ἡ δ' ἀτμόσφαιρα αὐτῆς διαστελλομένη μὲν ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, ὑποκειμένη δὲ εἰς τὴν ἐλξιν αὐτοῦ, ἔλαβε σχῆμα ἐλλειψοειδὲς (ἐνεκα βεβαίως τῆς ιδιότητος αὐτῆς ὡς αἰρίου), τοῦ ὁποίου τὸ κέντρον μὲν κατεῖχεν ἡ γῆ, οἱ δ' ἄξονες αὐτοῦ, ὁ μὲν μείζων διήρχετο διὰ τῆς γραμμῆς τῆς ἐλξεως τῆς διερχομένης διὰ τοῦ Ἰσημερινοῦ τῆς γῆς, ὁ δ' ἐλάσσων δι' αὐτοῦ τοῦ ἄξονος τῆς γῆς.

Τότε ὅμως οἱ πόλοι τῆς γῆς μείναντες ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν ἑκατοντάβαθμον ὑπὸ τὸ μηδὲν θερμοκρασίαν τοῦ αἰθέρος, ἐψύχθησαν τοσοῦτον, ὥστε ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοὺς ἐξατμισθέντα ὕδατα κατέπεδον πεπηγμένα ἐπὶ τῶν πόλων καὶ ἐσχηνάτισαν τοὺς παγώνας.

Ἐν τῷ Ἰσημερινῷ δὲ ἔνθα τὸ ὕψος τῆς διασταθείσης ἀτμοσφαίρας ἦτο μέγιστον ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς διὰ τῆς ψύξεως τῶν ἐξατμισθέντων ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ὕδατων ἐπὶ τῶν ἀνωτάτων στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἐξυδατώσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν κατωτέρων (στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας).

Πρὸς τοῦτοις δὲ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κατακλυσμοῦ συνετέλεσαν καὶ αἱ γενόμεναι περὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέγισται παλίρροιαὶ τῶν θαλασσῶν ἐνεκα βεβαίως τῆς μεγίστης ἐλξεως τοῦ ἡλίου.

Τί συνέβη δὲ τότε κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῆς πτώσεως τῆς γῆς καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ;

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ἅπαντα τὰ προκατακλυσμαῖα ζῶα θάπτονται ὑπὸ τοὺς ἀκαριαίως ἐπελθόντας παγώνας.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ Νῶε καὶ Ὁγύγης ἀγωνίζονται κατὰ τῶν φοβερῶν κυμάτων τῶν κατακλυσάντων ἅπαναν σχεδὸν τὴν γῆν.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ ἄξων τῆς γῆς μετέβαλε θέσιν καὶ παρήγαγε τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τέλος, ἄρχεται ἐκτυλισόμενον τὸ δεῦτερον μέρος τῆς Τριλογίας τοῦ Προμηθεὺς, διὰ τῆς ἀναδύσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ταρτάρου ἐπὶ τοῦ παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον Καυκάσιου ὄρους.

Μετὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ παραβολικοῦ τούτου δρόμου τῆς γῆς, αὕτη φθάσασα εἰς τὸ σημεῖον ἔνθα ἀποκατέστη ἡ γενικὴ ἰσορροπία, ἤρξατο καὶ πάλιν διατρέχουσα ἡσύχως καὶ κανονικῶς τὴν νέαν αὐτῆς τροχίαν, τὴν νῦν, ἐρημωθεῖσαν σχεδόν, ὑπὸ τε τοῦ πυ-

ρός, τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, πάσης ζωϊκῆς ἱκμάδος.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἄρχεται ἐκτυλισόμενον τὸ τρίτον μέρος τῆς Τριλογίας τοῦ Προμηθεὺς διὰ τῆς ἀφθεσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Διός.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἄρχεται ἐκπληρουμένη ἡ προφητεία τοῦ Προμηθεὺς, προφητεία δοθεῖσα τῇ Ἰοῖ τῇ ἀντιπροσωπευούσῃ τὸν καταστραφέντα, καὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἀριθμῷ ἀνθρώπων, ὑπολειφθέντα πολιτισμόν, ὅστις καταστραφεῖς ἐν τε τῇ Δύσει καὶ τῷ Βορρῇ, εὐρίσκει στάδιον ἀναπτύξεως ἐκεῖ, ἔνθα ὁ Προμηθεὺς τῇ Ἰοῖ λέγει.

« Τηλουργὸν δὲ γῆν

ἤξεις καλαινὸν φύλον, οἱ πρὸς ἡλίου

ναίουσι πηγαῖς, ἔνθα ποταμὸς Αἰθίοψ.

Τούτου παρ' ὄχθα· ἔρφ', ἔως ἂν ἐξίκη

καταβασμὸν, ἔνθα Βυβλίνων ὄρων ἄπο

ἵησι σεπτὸν Νεῖλος εὔποτον βέος.

Οὗτος σ' δώσει τὴν τρίγωνον ἐς χθόνα

Νεῖλωτιν, ὃ δὴ τὴν μακρὰν ἀποιχίαν,

Ἰοῖ, πέπωται σοί τε καὶ τέκνοις κτίσαι. »

[Αἰσχ. Προμ. Δεσμ. 807]

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τέλος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶπεν·

« Οἱ προσθήσω ὅν ἔτι πατάξει πᾶσαν σάρκα ζῶσαν καθὼς ἐποίησα. Πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς, σπέρμα καὶ θερισμός, ψύχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπάσουσι. »

[Γεν. κατὰ τοὺς Ο'. VIII. 21]

Τὴν ἀνωτέρω τολμηροτάτην ὑπόθεσίν μου, περὶ τε τῆς πτώσεως τῆς γῆς καὶ τῆς θεωρίας τῶν παγώνων καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἐσχηνάτισα, βασιθεῖς, οὐχὶ μόνον ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς βεβαιότητος τῶν νεωτέρων γεωλόγων περὶ τῆς ἀκαριαίως ἐπελθούσης ψύξεως τῶν πόλων, βεβαιότητος ὑποδεικθεισῆς ὑπὸ τῶν τῶν πρό τινας ἀνακαλυφθέντων ὑπὸ τοὺς παγώνας προκατακλυσμαίων ζῶων ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω διαφόρων χωρίων τῶς ἀρχαίων ἡμῶν συγγραφῶν:

Ὁ Ἡσίοδος περιγράφων τὴν Τιτανομαχίαν λέγει:

« ἀμφὶ δὲ γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζεν

καιομένη, λάχε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.

Ἐξε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὀκεανοῖο βέεθρα,

πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἀμφεπε θερμὸς αὐτμῇ

Τιτῆνας χθονίους, φλόξ δ' ἥρα δῖαν ἔκταν

ἄσπετος, ὅσας δ' ἀμερδὲ καὶ ἰφθίμων πέρ ἐόντων

αὐγῇ μαρμαίρου· α κερανοῦ τε στεροπῆς τε.

Καῦμα δὲ θεϊπέσιον κάτεχεν χάος· »

[Ἡσιόδ. Θεογ. 693]

Ἐπίσης δὲ καὶ ἐν τῇ Τυφωνομαχίᾳ:

« Σκληρὴν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄμβριμον, ἀμφὶ δὲ γαῖα

σμερδαλίην κονίθησε καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερβεν,

Πόντος τ' Ὀκεανοῦ τε φρεσὶ καὶ τάρταρα γαίης.

Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζεται· Ὀλυμπος

ὀρυμμένοιο ἀνακτος· ὑπεστενάχισε δὲ γαῖα.

1) Οἱ ὕδατοι οὗτοι ἀνερχόμενοι εἰς τὰ φλεγόμενα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας καθίσταν ταύτην ταπεινότεραν τοσοῦτον, ὥστε ἡδύνατο ἐν αὐτῇ νὰ ζήσωσιν ὄντα τινά. Τοῦτο δ' ἀναφέρεται καὶ ἐν ἀπᾶσαις σχεδὸν ταῖς παραδόσεσι τῶν ἀρχαίων λαῶν τῶν δύο κόσμων, ὅτι δηλαδὴ ἐπέζησαν ὀλίγοι τινὲς ἄνθρωποι μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον
 βροντῆς δὲ στεροπῆς τε, πυρὸς τ' ἀπὸ τοῦ πελώρου,
 πρηστήρων τ' ἀνέμων τε κεραυνῶ τε φλεγέθοντος.
 ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα καὶ οὐρανὸς ἰδὲ θάλασσα.
 ὅτε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς περὶ τ' ἀμφὶ τε κύματα μακρά,
 ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων, ἔνσις δ' ἄσβεστος ὁρώρει . . . »
 (Ἡσιόδ. Θεογ. 839)

Ὁ δὲ Πλάτων ἐξιστορῶν τὰ παρὰ τῶν ἱερέων τῆς
 Σαΐδος, τῷ Σόλωνι λεχθέντα λέγει:

« Πολλὰ καὶ κατὰ πολλὰ φθορὰ γέγονασι ἀν-
 θρώπων καὶ ἔσονται, πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγιστα, μυρί-
 οῖς δὲ ἄλλοις ἔτεραι βραχυτέροι. Τὸ γὰρ οἷον καὶ παρ' ὑ-
 μῖν λεγόμενον, ὡς ποτὲ Φαέθων Ἥλιου παῖς τὸ τοῦ πα-
 τρός ἄρμα ζεύξας διὰ τὸ μὴ δυνατόν εἶναι κατὰ τὴν τοῦ
 πατρὸς ὁδὸν ἐλαύνειν τὰ τ' ἐπὶ γῆς ξυνέκαυσε καὶ αὐτὸς
 κεραυνωθείς διεφθάρη, τοῦτο μῦθον μὲν σχῆμα ἔχον λέγε-
 ται, τὸ δὲ ἀληθὲς ἐστὶ τῶν περὶ γῆν καὶ κατ' οὐρανὸν ἰ-
 όντων παρὰλλὰξι καὶ διὰ μακρῶν χρόνων γιγνομένη τῶν
 ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῷ φθορά . . . »¹

[Πλάτ. Τίμ. 22. 18]

Ἐπίσης ὁ Ἀπολλόδορος ἐξιστορῶν τὰ κατὰ Κάδ-
 μων λέγει :

« . . . Κάδμος δ' ἀνθ' ὧν ἔκτεινεν Ἀρεὸς ἴδιον ἐνιαυτὸν
 ἐθῆτευσεν Ἀρεῖ, ἦν δὲ ὁ ἐνιαυτὸς τότε ὀκτὼ ἔτη . . . »
 (Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. 332 - 4 22)²

Μετὰ τούτοις δ' ἔρχεται Διόδωρος ὁ Σικελιώτης
 λέγων:

« τῶν γὰρ τὰς παλαιὰς μυθολογίας ἀναγεγραφίτων
 Ἑκαταῖος καὶ τινες ἕτεροί φασιν ἐν τοῖς ἀντιπέραν τῆς
 Κελτικῆς τόποις τατὰ τὸν Ὀκεανὸν εἶναι νῆσον οὐκ ἐλάττω
 τῆς Σικελίας· ταύτην ὑπάρχειν μὲν κατὰ τὰς ἀρκτούς,
 κατοικεῖσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Ὑπερβóreων ἀπὸ
 τοῦ πορρωτέρω κεῖσθαι τῆς βορείου πνοῆς ὅσαν δ' αὐ-
 τὴν εἰσεῖναι τε καὶ ἀπέρχουσαν, ἔτι δὲ καὶ εὐκρασίᾳ διαφέρου-
 σαν διττοῦς κατ' ἑτος ἐκφέρειν καρπούς . . . »⁽³⁾

(Διόδωρ. Σικελ. Βιβλ. II. XL VII. 25.)

Ὅθεν λαδὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἐκφραστικωτάτην καὶ
 ποιητικωτάτην μὲν τοῦ Ἡσιόδου ἐξιστορήσιν τῆς
 τε Τιτανομαχίας καὶ Τυφωνομαχίας, ἔτι δὲ τὴν ἀ-
 στρονομικὴν τοῦ Πλάτωνος ἀλληγορίαν καὶ τὰς
 κλιματολογικὰς, τοῦ Ἀπολλοδώρου, Διόδωρου καὶ
 Ἀγίας Γραφῆς περιγραφάς, πρὸς δὲ καὶ τὴν τοῦ
 τοῦ Προμηθέως ἀλληγορίαν, ἐνισχύθην πλεονέκτον
 εἰς τὰς κρίσεις μου ἐπὶ τῆς ἄνω γεωλογικῆς ὑπο-
 θέσεώς μου.

(1 Ἀνάλογος τοιοῦτος μῦθος ἀναφέρεται καὶ παρὰ τοῖς
 Μεξικανοῖς (ἴδε Mre Brasseur de Bourbourg Histoire
 primitive du Mexique, Chap. VII. p. 45.)

2) Τοῦτο ἀποδεικνύει τὸ μέγεθος τῶν κατ' ἐκείνην τὴν
 ἐποχὴν τροχιᾶς τῆς γῆς, ὡς μεγαλειτέρας τῆς νῦν.

3) Ἀποδείξεις ὅτι τὰ βόρεια μέρη τῆς γῆς κατ' ἐκείνην τὴν
 ἐποχὴν ἦσαν θερμὰ, ἐνεχὰ τῆς καθεστότητος τοῦ ἄξονος
 τῆς γῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν παγώνων.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.

Ἡ ἑναρξίς τῆς ἐτησίης ἐκείνης ἐν Παρίσις ἐκθέ-
 σεως νεωτέρων εἰκόνων, ἥτις τελεῖται ἐν τῷ ἐν τοῖς
 Ἑλυσίοις Μεγάρῳ τῆς Βιομηχανίας καὶ εἰς ἣν ἐξ
 ἀρχαίας παραδόσεως δίδοται ὑπὸ τῶν Γάλλων τὸ
 ὄνομα Salon ἀποτελεῖ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην,
 ὡς συνήθως, τὸ κυριώτερον κατὰ τὸ ἔαρ ἀντικείμε-
 νον προσελκύσεως ἐν Παρίσις. Τὰ τὴν ἐκθεσιν ταύ-
 την ἐπισκεπτόμενα πλήθη ἐδεδεσμένον πρὸς στιγ-
 μὴν ὑπὸ τῆς λαμπρᾶς καὶ καλλιτεχνικῆς εἰκόνος τοῦ
 κ. Μουγκάτζη, ἥτις, 45 ποδῶν μῆκος ἔχουσα, ἀπο-
 τελεῖ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν τὴν μεγάλην εἰκόνα τῆς
 ὅλης Ἐκθέσεως. Ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς ἱστορικῆς
 ταύτης εἰκόνος, παριστώσης τὸν Ἀρπᾶδ, τὸν πρῶ-
 τον ἀρχηγὸν τοῦ οὐγγρικοῦ λαοῦ, σταθμεύσαντα ἐπὶ
 μικρὸν κατὰ τὴν ἐξ Ἀσίας νικηφόρον ἐπάνοδον αὐ-
 τοῦ ἐν τοῖς πρόποσι τῶν ὑψηλῶν Καρπαθίων καὶ
 δεχόμενον τὴν ὑποταγὴν τῶν κατὰ μῆκος τοῦ Δου-
 νάβεως σλαβικῶν φύλλων, ὁ καλλιτέχνης ἐν ἐλ-
 λείψει βασιμῶν ἐγγράφων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐδα-
 πνήσεν ἔτη ὅλα εἰς κόπους καὶ ἐρεῦνας. Ὁ Ἀρπᾶδ
 εὐρηται πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς εἰκόνος καὶ ἐν τῷ ἐμ-
 προσθίῳ ταύτης τμήματι, φέρων στολὴν αἰσιανοῦ κα-
 τακτητοῦ μεθ' ἀπάσης τῆς εἰς πολεμιστὴν ἄμα καὶ
 μονάρχην ἐμπρεπούσης ὑπερηφανείας, κρατῶν δὲ τὸ
 ἔβλημα τῆς ἐξουσίας καὶ ἔχων τὴν μορφήν σύννου,
 τὸ ὅμμα πλήρες ζωηρότητος, τὸ δὲ στόμα, προδι-
 δόν σταθερότητα καὶ ἐπιβλητικότητα. Ὁ Ἀρπᾶδ ἐ-
 πιβαίνει λευκοῦ ἀραβικοῦ ἵππου, ὑπερηφάνου ὡς ὁ
 κύριος αὐτοῦ καὶ ἀποστῆλθοντος ὡς ἐκεῖνος ἐκ τῆς
 λαμπρότητος τῶν φαλάρων. Ὅπισθεν αὐτοῦ εἰς μὲν
 ἐπὶ ὑποκιτρίνου, ἕτερος δὲ ἐπὶ μέλανος, ἵππου ἀνα-
 φαίνονται δύο φύλαρχοι, ἐλθόντες πρὸς συνοδίαν
 αὐτοῦ ἢ ἡγούμενοι τῶν ὑπ' αὐτοὺς λαῶν, ἵνα ὑπο-
 ταχθῶσιν εἰς τὸν νικητὴν. Ἐν τοῖς πέριξ, ἐν ταῖς
 ἐπὶ μακρὸν ἐκτεινομέναις σκηναῖς, ἐν μέσῳ τῶν τῆς
 πεδιᾶδες δένδρων, ἐν τῇ ὁδῷ ἢ τῇ ὁχμῇ τοῦ ποτα-
 μοῦ πλήθος ἀνέριθμον παρίσταται, ἐνθουσιῶν, σεῖων
 σημαίας καὶ ἄλλα σήματα, ὑψοῦν εἰς τὸν ἀέρα τὸν
 πέλεκυν, ὅστις, ἐθνικὸν ἀποτελέσας σύμβολον, δει-
 κνύει εἰς τὰς μελλούσας γενεάς, ὅτι οἱ πρῶτοι
 Οὐγγροι, ἀγωνιζόμενοι κατ' ἀγρίων θηρίων καὶ τοῦ
 ἀδιαβάτου δάσους, διήνοιξαν τὴν ὁδὸν αὐτῶν διὰ μέ-
 σου τῶν περὶ αὐτὰ ἀγρίων μερῶν καὶ ἀπεκάλυψαν
 ὁδὸν πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὸν Χριστιανισμόν.
 Πρηνεῖς πρὸ τοῦ Ἀρπᾶδ φαίνονται οἱ εἰς αὐτὸν ὑπο-
 τασσόμενοι ἐκ μέρους τῶν φύλων ὧν ἄρχουσι, ἐνῶ
 πρὸς ἀριστεράν δεικνύεται τὸ θορυβώδες πλήθος ἐρίπ-
 πων πολεμιστῶν, ἀνυπομόνων νᾶ χαιρετίσωσι τὸν
 νέον αὐτῶν κύριον. Θερμὸς κυανοὺς οὐρανός, διὰ νε-
 φῶν ἐστιγμένους καὶ μετ' ἀετῶν, ἀνιπταμένους ἐν τῷ
 διαστήματι ὡς ἀγγέλων τῆς νίκης, ὑψικέρηνα δέν-
 δρα, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρέχοντα σκιάν καὶ μὴ
 ἐπηρεάζοντα οὕτω τὴν γενικὴν τῆς παραστάσεως